

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

Ł

M

N

O

P

R

S

T

U

V

W

X

Y

Z

Nr

4855

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. NAWIEDZENIA NMP, Z OGRODZENIEM.

2. Czas powstania

1870r.

3. Miejscowość

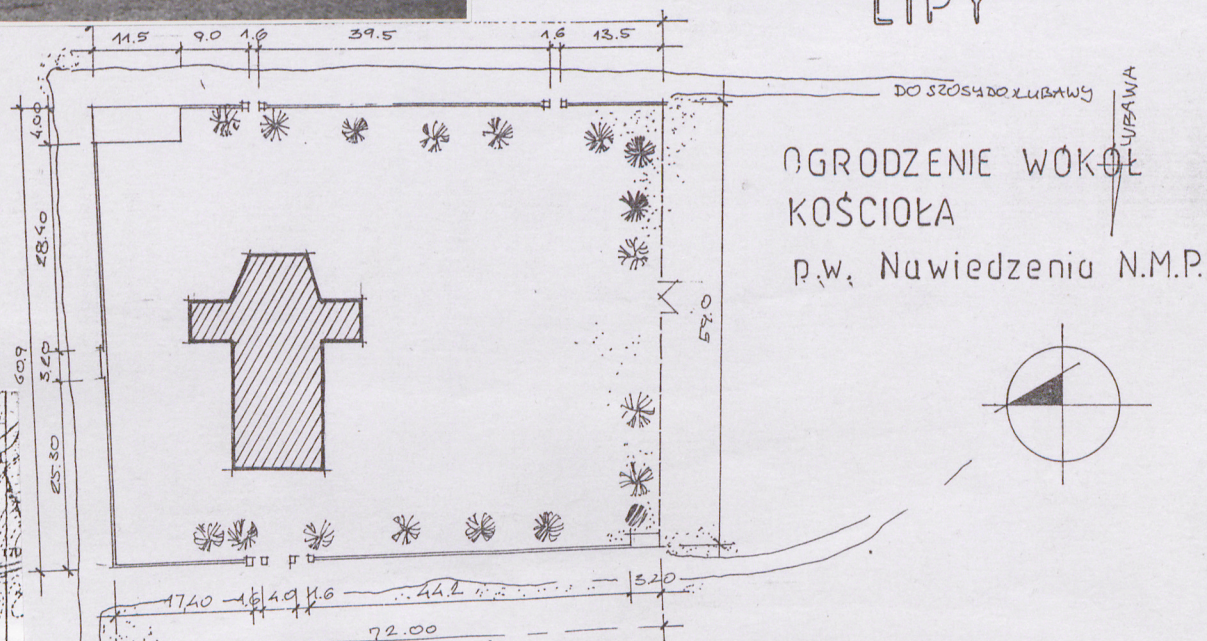
LIPY

LUBAWA -

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

F 1

4. Adres

Kościół Filialny w Lipach
nr hipoteczny

5. Przynależność

województwo Olsztyńskie

gmina Lubawa

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Lipper

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo olsztyńskie

powiat nowomiejski

8. Właściciel i jego adres

Parafia Rzym.-Kat. P.W.
Nawiedzenia NMP i św. Anny w
Lubawie ul Kościelna 5

9. Użytkownik i jego adres

Parafia Rzym.-Kat. P.W.
Nawiedzenia NMP i św. Anny w
Lubawie ul Kościelna 5

10. Rejestr zabytków

Nr A-916

data 68/01/24

08 3

SYTUACJA: Kościół usytuowany na północ od szosy prowadzącej z Lubawy do Złotowa. Orientowany, po stronie pdn. poprzedzony płaskim terenem zieleni przeznaczonym dla pielgrzymów. Z pozostałych trzech stron otoczony murem z kamieni polnych. Mur ułożony z kamieni o opracowanym licu, łączonych zaprawą cementową. W murze trzy bramy wejściowe, akcentowane filarami z kamienia. Wrota dwuskrzydłowe listwowe. Po środku muru, w części pñ. wzniesiona z kamieni kaplica z datą w zwieńczeniu- 1922. Przy ścianie pñ. kościoła znajduje się ołtarz polowy, natomiast do ściany pdn. i kruchty bocznej kościoła dostawiony jest współczesny ołtarz polowy. Teren wokół kościoła obsadzony lipami i klonami.

MATERIAŁ I KONSTRUKCJA: kościół murowany z cegły ceramicznej, na fundamentach z użyciem kamienia polnego, cokół wydzielony odsadzką, licowany cegłą. Posadzka w części środkowej z płytek ceramicznych, po bokach ceglana. Część ołtarzowa podwyższona o jeden stopień. Wnętrze przekryte otwartą więźbą wieszarową, spiętą poprzecznymi ściągami. Belki ozdobnie fazowane. W zakrystii strop belkowo- deskowy. Chór muzyczny konstrukcji drewnianej wsparty na czterech słupach. Okna witrażowe szklone na ołów. Drzwi ramowo- deskowe w półkoliście zamkniętych rozglifionych otworach. Okucia pasowe, ozdobne.

RZUT: jednonawowy, wzniesiony na planie prostokąta z trójbocznie zamkniętym prezbiterium, przy ścianie pd. prostokątna zakrystia, przy ścianie pñ. przedsionek. Ściany kościoła opięte jedno- uskokowymi skarpami.

BRYŁA: zwarta, kryta dwuspadowym dachem nad korpusem, trójpołaciowym nad prezbiterium i oddzielnymi dwuspadowymi dachami nad bocznymi przybudówkami. Dachówka ceramiczna karpiówka.

ELEWACJE: kościół opięty jednouskokowymi skarpami. Elewacje zwieńczone uskokowo profilowanym, tynkowanym gzymsem. Otwory okienne zamknięte półkoliście, obustronnie rozglifione, glify tynkowane, szklone witrażowo. Portale wejściowe w ścianie zachodniej i południowej zamknięte półkoliście, dwouskokowe. Elewacja zachodnia, kruchta boczna i zakrystia zwieńczone szczytami schodkowymi. Szczyt zachodni zdobiony tynkowymi blendami, zamkniętymi półkoliście. Na osi, tynkowana szeroka blenda o analogicznym wykroju, nad którą para otworów okiennych przykrytych trójkątnym naczółkiem w cegle. Zwieńczenie szczytu z kolistym przezroczem. Szczyt południowy zakrystii przebudowany w 1953r., rozczłonowany półkoliście zamkniętymi blendami.

WNĘTRZE: współczesne,.

INSTALACJE: elektryczna, odgromowa.

Historia sanktuarium w Lipach sięga początków chrześcijaństwa w Prusach i prawdopodobnie związana jest z bitwą, jaka rozegrała się u stóp góry Figanki, stoczonej przez wojska krzyżackie z Prusami w 1263 roku. Na pamiątkę klęski Krzyżaków wybudowano w tym miejscu kapliczkę, w której osiadł pustelnik, by modlić się za poległych w bitwie. Legenda głosi, że niewielka figurka Matki Boskiej ukazała się nad lipą księciu Prusów Surwabuno i jego drużynie. Z czasem kult figurki rozszerzył się i przeniesiono ją do pobliskiego kościoła farnego w Lubawie. W czasie odpustu uroczysta procesja z figurką szła z kościoła parafialnego do kapliczki w Lipach. Po skończonej uroczystości figurkę odnoszono do Lubawy. W 1600r. staraniem trzech sióstr Mortęskich z pobliskich Mortąg, została ufundowana kaplica w Lipach. W 1861r. kaplica spłonęła. Jednak dzięki licznym ofiarom już w 1870r. kaplica została odbudowana, przy wykorzystaniu starych murów. Uwieńczeniem kultu była koronacja figury przez Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Prymasa Polski w lipcu 1969r.

<p>14. Kubatura</p> <p>3403,2m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>425,4m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>sakralne</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>sakralne</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>Kościół wraz z ogrodzeniem w dobrym stanie technicznym. W kościele prowadzone były bieżące prace remontowe.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan zachowania kościoła wraz z ogrodzeniem zadowalający. W obiekcie prowadzone były bieżące prace remontowe. Prace konserwatorskie wymaga konstrukcja drewnianego tropu. Stan zachowania okien i drzwi dobry. Na elewacjach zewnętrznych, w przyziemiu, widoczne zawilgocenie ścian spowodowane brakiem właściwego odprowadzenia wód opadowych a także odpowiedniej szerokości opaski wokół kościoła.</p>	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Należy przeprowadzić remont rynien i rur spustowych, a także wykonać prawidłowo opaskę wokół kościoła.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

W wyniku przeprowadzonej kwerendy w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Olsztynie stwierdzono brak akt dotyczących omawianego obiektu, kwiecień 1996r.

22. Biblioteka

1. Die Bau- und Kunstdenkmäler der Provinz Westpreussen, Heft 10, Der Kreis Löbaw, Danzig 1895,
2. Diecezja Chełmińska, Zarys historyczno-statystyczny. Pelplin 1928,
3. Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, woj. olsztyńskie, powiat nowomiejski. opr. IK. Trybowski, O. Zagórowski. PIS 1954/ maszynopis/
4. J. Śliwiński- Lubawa. Z dziejów miasta i okolic. Olsztyn 1982.
5. Diecezja Toruńska- Historia i teraźniejszość. T.11. Dekanat Lubawski, Toruń 1995r.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Wiesława Chodkowska, grudzień 1996r
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr Dariusz Chodkowski, grudzień 1996r
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. mgr Wiesława Chodkowska, grudzień 1996r
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów W/O Olsztyn

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Wkładki:

1. Miejscowość LIPY
2. Gmina Lubawa
3. Województwo Olsztyńskie

4. Obiekt (nazwa jak w karcie)
K.parafialny p.w. Nawiedzenia NMP

5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
podpisy pod fotografię

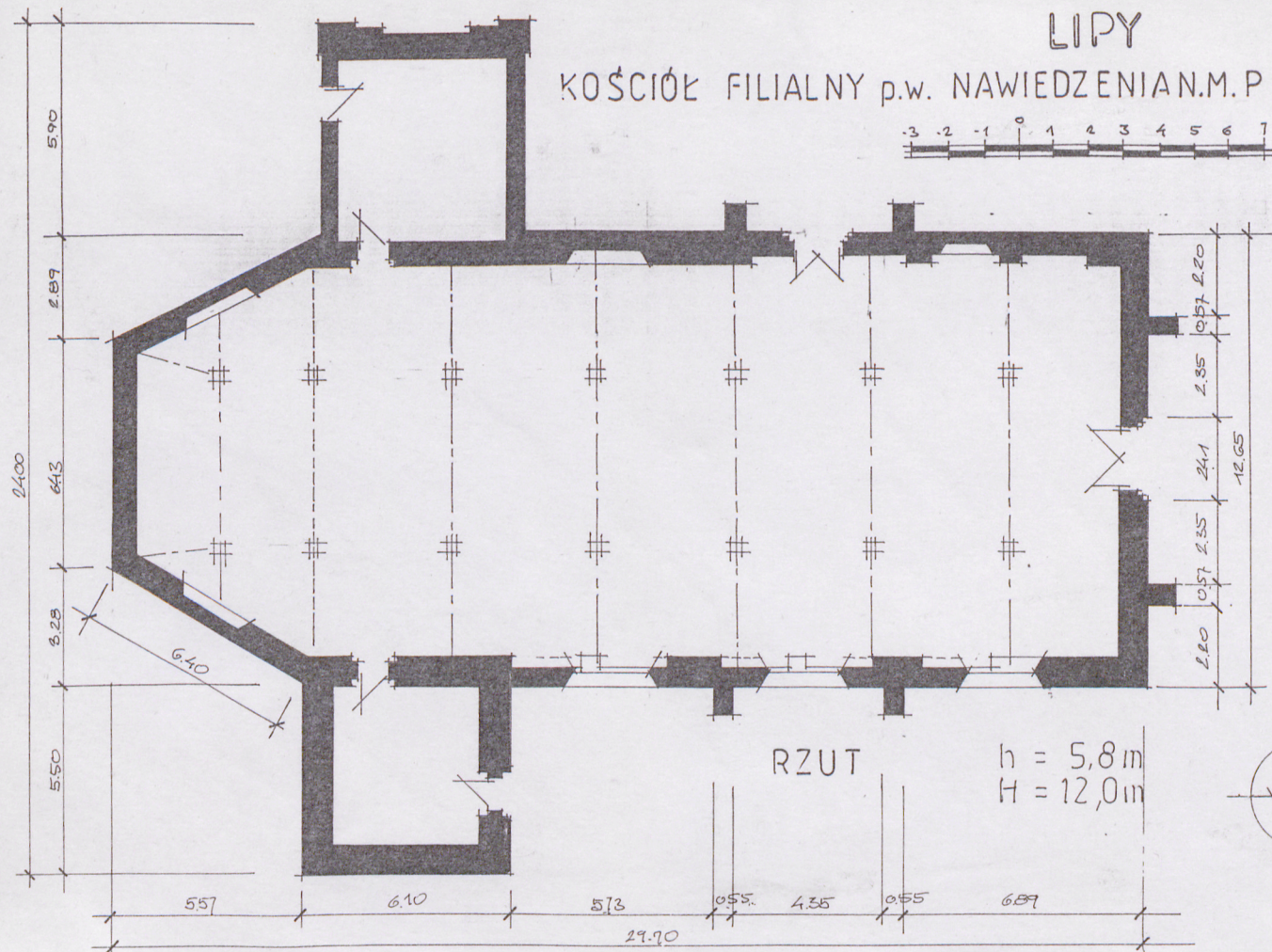
Fot. 1- widok na kościół z ogrodzeniem od strony płu- zach.
Fot. 2- kościół- elewacja pd.
Fot. 3- ogrodzenie kościoła od strony płu- zach.
Fot. 4- ogrodzenie kościoła- brama główna, widok od strony zewn.
Fot. 5- ogrodzenie kościoła- brama główna, widok od strony wewnętrznej.
Fot. 6- ogrodzenie kościoła- brama boczna, po stronie wsch.
Fot. 7- ogrodzenie kościoła- kaplica po stronie płu. widok zewnętrzny.
Fot. 8- ogrodzenie kościoła- kaplica po stronie płu. widok wewnętrzny.
Fot. 9- kościół- fasada zach.
Fot.10- kościół- fasada zach. widok na szczyt.
Fot.11- kościół- widok na ołtarz połowy przy ścianie pdn.
Fot.12- kościół- prezbiterium, widok od strony płu- wsch.
Fot.13- kościół- kruchta płu.
Fot.14- kościół- elewacja płu.
Fot.15- kościół- ołtarz połowy przy ścianie płu.
Fot.16- kościół- widok na elewację pdn.
Fot.17- kościół- widok na zakrystię pdn. i prezbiterium.
Fot.18- kościół- szczyt pdn.
Fot.19- 21- kościół- okna w nawie i kruchcie.
Fot.22- kościół- drzwi frontowe.
Fot.23- kościół- drzwi w ścianie pdn.
Fot.24- kościół- okucia drzwi.

F 2

Wkładkę założył: mgr Wiesława Chodkowska, 15 września 1996r

Miejsce przechowywania negatywów: O/W PSOZ Olsztyn

F 3

F 4

1. Miejscowość LIPY
2. Gmina Lubawa
3. Województwo Olsztyńskie

4. Obiekt (nazwa jak w karcie)

K.parafialny p.w. Nawiedzenia NMP

5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

fotografie

F 5

F 6

F 7

ława Ch

ów:
F 8

r

F 9

F 10

F 11

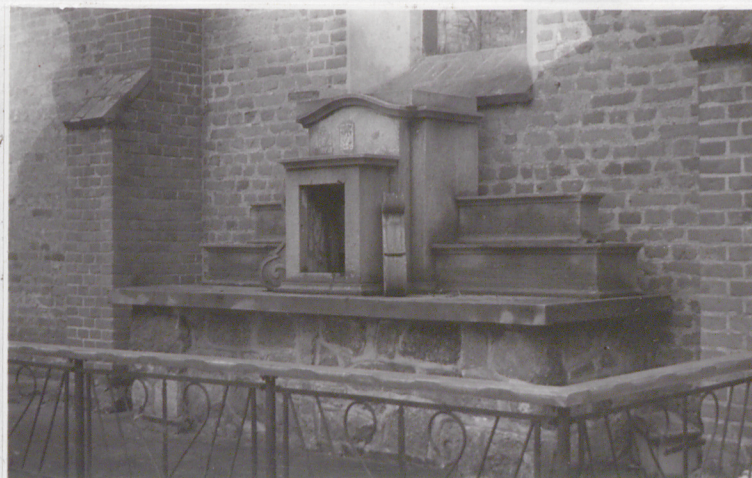
F 12

F 13

F 14

F 15

1. Miejscowość LIPY
2. Gmina Lubawa
3. Województwo Olsztyńskie

4. Obiekt (nazwa jak w karcie)

K.parafialny p.w. Nawiedzenia NMP

5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

fotografie

F 16

F 17

F 20

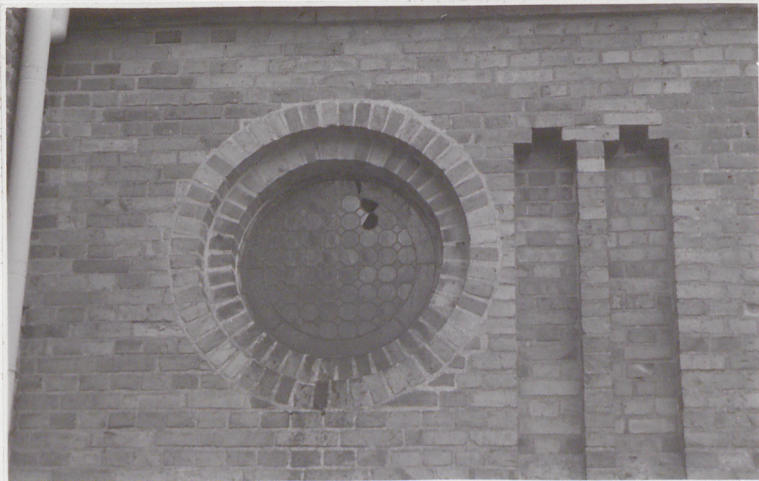
F 18

F 19

Wkładkę założył: mgr Wiesława Chodkowska, 15 września 1996r

Miejsce przechowywania negatywów: O/W PSOZ Olsztyn

F 21

F 22

22

F 23

F 24

24